

Brusel 31. ledna 2023
(OR. en)

5871/23

COH 8
SOC 58
AGRISTR 5
PECHE 30
CADREFIN 9
POLGEN 7

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	30. ledna 2023
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2023) 39 final
Předmět:	ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ Evropské strukturální a investiční fondy Souhrnná zpráva z roku 2022 týkající se výročních zpráv o provádění programů zahrnujících období 2014–2020

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2023) 39 final.

Příloha: COM(2023) 39 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 30.1.2023
COM(2023) 39 final

**ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

**Evropské strukturální a investiční fondy
Souhrnná zpráva z roku 2022 týkající se výročních zpráv o provádění programů
zahrnujících období 2014–2020**

{SWD(2023) 22 final}

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

Evropské strukturální a investiční fondy

Souhrnná zpráva z roku 2022 týkající se výročních zpráv o provádění programů zahrnujících období 2014–2020

1. ÚVOD

Krize veřejného zdraví se evropské společnosti dotýkala i v roce 2021. Po sobě přicházející vlny variant onemocnění COVID-19 prověřily odolnost našich ekonomik. Navzdory náročným podmínkám evropské strukturální a investiční fondy (fondy ESI) nadále podporovaly občany, podniky i regionální orgány. To následně pomohlo zmírnit dopady zdravotní i hospodářské krize.

Zatímco fondy ESI fungují jako stabilizační prvek pro veřejné i soukromé investice a dlouhodobé projekty, díky flexibilním možnostem zavedeným během zdravotní krize byla poskytnuta podpora občanům, podnikům i regionálním orgánům, která jim pomohla vyrovnat se s následky pandemie COVID-19. Podpůrná opatření zaměřená na zvýšení výdajů na zdravotní péči, programy zkrácených pracovních úvazků a provozní kapitál malých a středních podniků.

Fondy ESI jako největší investiční nástroje víceletého finančního rámce na období 2014–2020 (rozpočet EU) napomáhají k územní, hospodářské a sociální soudržnosti evropských regionů, jakož i k jejich odolnosti a zotavení se z krize, které v posledních letech čelily. Zahrnují:

- Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR),
- Evropský sociální fond (ESF),
- Fond soudržnosti,
- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV),
- Evropský námořní a rybářský fond (ENRF).

Fondy ESI mají desetileté prováděcí období⁽¹⁾, přičemž rok 2021 byl osmým rokem. Tato zpráva, vypracovaná v souladu s požadavkem článku 53 nařízení (EU) č. 1303/2013, ukazuje změny ve finančním plnění fondů ESI do konce roku 2021⁽²⁾. Uvádí kumulativní výsledky oznámené členskými státy za programové období 2014–2020, jakož i počáteční poznatky o opatřeních, jimiž programy fondů ESI reagovaly na pandemii COVID-19.

Celkové investice na konci roku 2021 činily 731 miliard EUR, z čehož na financování z EU připadalo 535 miliard EUR. Celkový plánovaný rozpočet se zvýšil o téměř 90 miliard EUR, a to zejména díky dodatečným zdrojům poskytnutým v rámci pomoci při oživení pro soudržnost a území Evropy (REACT-EU) na boj proti pandemii COVID-19 a také

⁽¹⁾ Stávající prováděcí období Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova bylo [nařízením \(EU\) 2020/2220](#) prodlouženo o dva roky, což členskými státy a Komisi umožní připravit všechny prvky nezbytné k tomu, aby byl nový právní rámec pro společnou zemědělskou politiku uplatněn na odpovídající strategické plány.

⁽²⁾ Jsou-li k dispozici patřičné údaje, zpráva ukazuje i částečný pokrok ve finančním plnění do 30. září 2022.

díky navýšení rozpočtových prostředků společné zemědělské politiky. Fondy se zaměřují na klíčové politické cíle pro budoucnost Evropy, včetně:

- zvýšení inteligentního a udržitelného růstu podporujícího začlenění,
- posílení institucionální kapacity veřejné správy,
- zintenzivnění územního rozvoje a územní spolupráce (Interreg).

Do konce roku 2021 již členské státy v rámci politiky soudržnosti obdržely více než 64 % finančních prostředků. V absolutních číslech představuje 66 miliard EUR vyplacených v roce 2021 nejvyšší úroveň ročních plateb, které Komise provedla v průběhu celého cyklu financování 2014–2020. Podle nejnovějších dostupných finančních údajů vyplatila Komise na konci října 2022 na programy politiky soudržnosti na období 2014–2020 částku 297 miliard EUR, což je přibližně 74 % plánovaných finančních prostředků, přičemž zbývá vyplatit ještě 104 miliard EUR.

V období let 2014–2020 přispěly fondy ESI na:

- podporu více než 4 milionům podniků,
- vytvoření více než 310 000 nových pracovních míst v různých regionech EU,
- zlepšení energetické účinnosti u více než 460 000 domácností,
- zvýšení kapacity výroby energie z obnovitelných zdrojů o více než 3 600 MW (ekvivalent přibližně 1 800 větrných turbín),
- snížení roční spotřeby primární energie ve veřejných budovách o 2,6 terawatthodin/rok (což odpovídá množství elektřiny spotřebované přibližně 720 000 domácnostmi za celý rok),
- připojení dalších 500 000 uživatelů energie k inteligentním energetickým sítím,
- pomoc 55,2 milionu lidí prostřednictvím opatření v oblasti zaměstnanosti, sociálního začleňování nebo vzdělávání,
- podporu více než 2,3 milionu projektů v odvětví zemědělství a ve venkovských oblastech,
- zachování více než 44 000 pracovních míst a vytvoření více než 6 000 nových pracovních míst v odvětví rybolovu a akvakultury.

Informace o provádění programů fondů ESI za rok 2021, které členské státy předložily, jsou pouze stručným přehledem pořízeným během velmi dynamické situace. Programy nadále využívají finanční prostředky EU k řešení dopadů pandemie a zároveň sledují své původní strategické cíle, ačkoli ve značně odlišném kontextu. Země EU využily další flexibilitu, kterou jim umožnily investiční iniciativy pro reakci na koronavirus (CRII a CRII+) a také mimořádné finanční prostředky poskytnuté v rámci souboru opatření na podporu oživení v souvislosti s nástrojem NextGenerationEU, včetně Nástroje pro oživení a odolnost a iniciativy REACT-EU.

Ruská invaze na Ukrajinu v roce 2022 dále ovlivnila provádění programů. Členské státy s podporou Komise upravují své programy tak, aby se přizpůsobily rychle se měnícímu prostředí a řešily objevující se výzvy. Iniciativa Akce v rámci politiky soudržnosti na podporu uprchlíků v Evropě (CARE), kterou Komise navrhla v březnu 2022 a která byla přijata v dubnu 2022, poskytla dodatečnou flexibilitu, pokud jde o finanční prostředky z politiky soudržnosti na podporu členských států, které přijímají osoby prchající před ruskou agresivní válkou proti Ukrajině. Díky úzké spolupráci s organizacemi občanské společnosti a místními orgány byla z fondů ESI podpořena okamžitá zmírňující opatření v oblasti bydlení a zdravotní péče pro uprchlíky. Byla z nich podporována také dlouhodobá integrace v oblasti zaměstnanosti, vzdělávání a sociálního začleňování,

včetně odborné přípravy, jazykových kurzů, poradenství, koučování, psychologické pomoci, právní podpory a přístupu ke službám, jako je péče o děti, zdravotní péče a sociální služby.

Kromě bezprecedentního přílivu vysídlených osob zhoršila ruská invaze na Ukrajinu situaci také v oblasti cen komodit, včetně energií a potravin, vedla k obnovení překážek v dodavatelském řetězci a narušila trh práce. Fondy soudržnosti nadále podporovaly členské státy při řešení těchto výzev tím, že jim nabízely maximální flexibilitu při provádění investic v rámci politiky soudržnosti prostřednictvím flexibilní pomoci územím (FAST-CARE), kterou Komise navrhla v červnu 2022 a přijala v říjnu 2022. Pomoc FAST-CARE obsahuje změny obou programových období – 2014–2020 a 2021–2027 – zaměřující se na: i) zjednodušení administrativy; ii) větší flexibilitu při střídavém využívání tří fondů politiky soudržnosti a financování již dokončených projektů a iii) dodatečnou likviditu díky zvýšenému předběžnému financování v rámci iniciativy REACT-EU a možnost požádat o 100% pokrytí nákladů z rozpočtu EU bez jakéhokoli spolufinancování z vnitrostátních rozpočtů.

Kromě toho Komise rovněž přispěla k řešení probíhající energetické krize prostřednictvím cílených změn politiky soudržnosti na období 2014–2020 s názvem Podpora cenově dostupné energie (SAFE) v rámci legislativních jednání o plánu REPowerEU. Evropský parlament a Rada dosáhly dne 14. prosince 2022 politické dohody o plánu REPowerEU, včetně programu SAFE, který členským státům umožní využít až 10 % jejich přidělů v rámci politiky soudržnosti na období 2014–2020 na podporu zranitelných domácností a malých a středních podniků, které jsou obzvláště postiženy zvýšením cen energií, jakož i zkrácenou pracovní dobou a rovnocennými režimy, a to se 100% spolufinancováním EU.

2. PŘEHLED PROVÁDĚNÍ

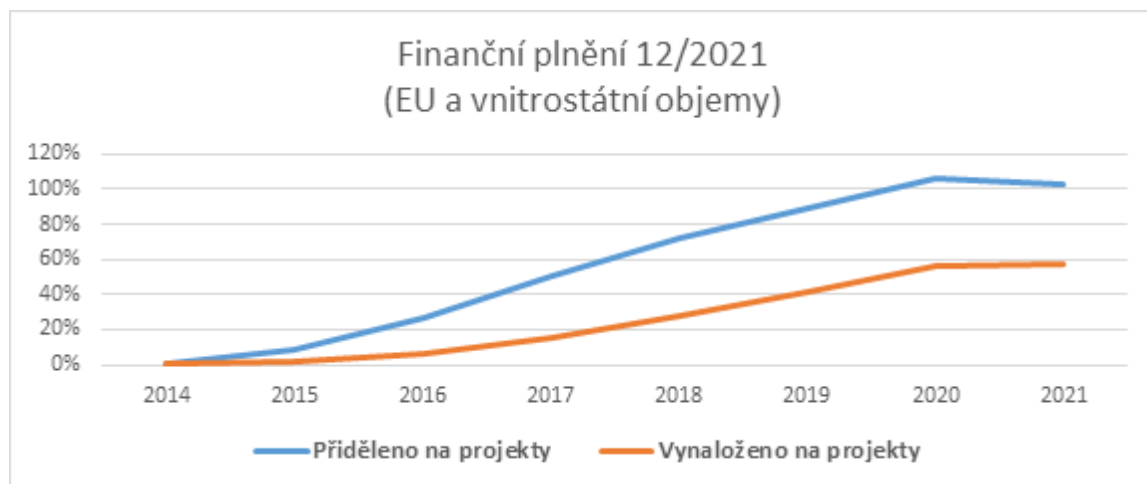
2.1. Finanční plnění⁽³⁾

**731 miliard
EUR investic
pro regiony
EU**

Pět fondů ESI se v rámci programového období 2014–2020 zavázalo vyčlenit 535 miliard EUR. Tyto fondy, doplněné vnitrostátním spolufinancováním, spustily proces s celkovými investicemi ve výši 731 miliard EUR (včetně zdrojů iniciativy REACT-EU a také rozšíření druhého pilíře společné zemědělské politiky). Náklady vzniklé příjemcům projektů mohou být hrazeny spolufinancováním z fondů ESI do konce roku 2023⁽⁴⁾.

⁽³⁾ Podrobné údaje o finančním plnění podle fondů a podle členských států jsou uvedeny v přílohách.

⁽⁴⁾ V případě EZFRV mohou být náklady hrazeny spolufinancováním z fondu do konce roku 2025.

Celkové náklady **projektů vybraných** členskými státy pro podporu z fondů ESI do konce roku 2021 činí 746 miliard EUR a představují 102 % celkových přidělených⁽⁵⁾ prostředků. Následující graf ukazuje vývoj výběru projektů a plateb na projekty v průběhu prováděcího cyklu v relativním vyjádření.

Na konci roku 2021 bylo členským státům vyplaceno celkem 252 miliard EUR v čistém vyjádření (64 % plánované částky EU na celé období pro politiku soudržnosti). Vzhledem k dlouhé době splatnosti programů i flexibilitě, která byla poskytnuta v reakci na krizi, včetně 100% financování ze strany EU, došlo v roce 2021 ke zřetelnému navýšení plateb EU na programy. Zkušenosti z předchozích programových období naznačují, že tempo čerpání se bude až do ukončení programů nadále zrychlovat. V roce 2021 byla zrušena částka 65 milionů EUR⁽⁶⁾.

U politiky soudržnosti potvrzují finanční údaje ze září 2022 pokračující vysoké výdaje. Za deset měsíců byly vykázány dodatečné výdaje ve výši 45 miliard eur, čímž se platby zvýšily na 74 % plánované částky. Vzhledem k tomu, že vnitrostátní správní orgány mají tendenci předkládat Komisi žádosti o úhradu ke konci rozpočtového roku, tento údaj se ve zbývajících měsících roku 2022 jistě dále zvýší.

2.2. Hlavní výsledky dosažené prostřednictvím fondů ESI

Regulační rámec na období 2014–2020 zahrnuje společné ukazatele pro jednotlivé fondy EU, které umožňují každoroční souhrnné monitorování investičních opatření, výstupů a výsledků ze strany Komise.

Zde je souhrn hlavních výkonnostních čísel vykázaných členskými státy do konce roku 2021:

⁽⁵⁾ Toto mírné nadměrné přidělení vytváří rezervu pro případ, že by některé projekty během provádění selhaly, nebo pro případ, že by byly k dispozici další finanční prostředky, což zajistí optimální čerpání finančních prostředků.

⁽⁶⁾ Tato částka zahrnuje 17 milionů EUR v rámci zrušených závazků z EFRR a Fondu soudržnosti, 16 milionů EUR v rámci zrušených závazků z ESF a 32 milionů EUR v rámci zrušených závazků z ENRF. U EZFRV nedošlo v roce 2021 k žádnému zrušení závazku.

- prostřednictvím projektů financovaných z fondů ESI byly podpořeny 4 miliony podniků ⁽⁷⁾,
- s podporou z EFRR bylo vytvořeno 310 000 nových pracovních míst,
- 3 600 MW nové kapacity výroby energie z obnovitelných zdrojů (ekvivalent přibližně 1 800 větrných turbín),
- snížení roční spotřeby primární energie ve veřejných budovách o 2,6 terawatt hodin/ročně (ekvivalent elektřiny spotřebované přibližně 720 000 domácnostmi za celý rok),
- 500 000 uživatelů energie připojených k inteligentním energetickým sítím,
- 55,2 milionu účastníků využilo projektů podporovaných ESF a Iniciativou na podporu zaměstnanosti mladých lidí,
- 8,8 milionu účastníků získalo díky podpoře ESF kvalifikaci,
- 2,3 milionu podpořených projektů zacílených na pomoc zemědělskému odvětví a venkovským podnikům zvýšit konkurenceschopnost a vytvořit a udržet pracovní místa ve venkovských oblastech,
- 34 milionů hektarů zemědělské plochy, tj. 19,5 % využívané zemědělské půdy, bylo vybráno pro podporu hospodaření s půdou za účelem lepší ochrany biologické rozmanitosti,
- na 64 % celkového venkovského obyvatelstva (184,8 milionu obyvatel) se vztahuje více než 3 650 místních akčních skupin iniciativy LEADER, které provádějí strategie místního rozvoje podporované EZFRV.

2.3. Reakce na pandemii COVID-19

**39,6 miliardy
EUR na boj proti
pandemii a
dodatečná
flexibilita**

V průběhu roku 2021 sužovaly evropské společnosti po sobě následující vlny variant viru. Vnitrostátní, regionální a místní orgány byly v první linii boje proti škodám způsobeným komunitám a hospodářství.

V reakci na pandemii COVID-19 přijala EU dosud největší soubor opatření na podporu oživení, aby se z této krize vymanila se zvýšenou odolností a podpořila digitální a ekologickou transformaci Evropy financovanou nástrojem

NextGenerationEU.

Nové zdroje ve výši 50,6 miliardy EUR v rámci iniciativy na pomoc při oživení pro soudržnost a území Evropy (REACT-EU) podpořily opatření na nápravu krize v rámci strukturálních fondů na období 2014–2020.

Iniciativa REACT-EU byla prvním nástrojem, který byl použit v rámci nástroje NextGenerationEU; první platba byla provedena 28. června 2021. Finanční prostředky byly rozděleny do dvou tranší – většina byla k dispozici pro programování v roce 2021

⁽⁷⁾ Všechny fondy ESI se zaměřují na podporu podniků. Projekty podpořily 2 miliony podniků v rámci EFRR, 1,7 milionu mikropodniků, malých a středních podniků v rámci ESF a 390 000 venkovských podniků v rámci EZFRV.

(39,6 miliardy eur) a zbytek v roce 2022 (10,8 miliardy eur). Komise urychleně jednala, aby poskytla finanční prostředky na boj proti pandemii a podporu hospodářství včas. Za pouhé tři měsíce po přijetí nařízení o iniciativě REACT-EU⁽⁸⁾ schválila více než 90 % prostředků dostupných v roce 2021, a umožnila tak řídicím orgánům začít využívat dostupné dodatečné zdroje.

Finanční prostředky byly použity na financování léčebných zařízení, výzkumných pracovníků, majitelů podniků, zaměstnanců a zranitelných osob. Od října 2022 bylo na ekologické investice přiděleno 7,1 miliardy EUR (z toho 6,1 miliardy EUR na opatření v oblasti klimatu) a 3,1 miliardy EUR na digitální ekonomiku; na podporu podniků a podnikání bylo přiděleno 8 miliard EUR; 7,1 miliardy EUR na zdravotnictví a 10 miliard EUR na opatření na trhu práce.

Klíčové hodnoty ze zpráv jednotlivých států, které se týkají specifických ukazatelů COVID-19, včetně prvního příspěvku na podporu iniciativy REACT-EU, ukazují následující předběžné úspěchy do konce roku 2021⁽⁹⁾:

- V rámci ukazatelů COVID-19 týkajících se prostředků vynaložených na zdravotnictví: do konce roku 2021 bylo vykázáno vynaložení 42 % z celkové plánované částky 3,7 miliardy EUR.
- Klíčové ukazatele zaměřené na COVID-19, které se týkají výstupů v oblasti zdravotnictví, ukazují vysokou míru provedení:
 - z cílového počtu 3,4 miliardy kusů osobních ochranných prostředků, jak je stanoveno v programech členských států, byl vykázán jako splněný podíl 84 %,
 - z cílového počtu 13 000 nových ventilátorů byl dokončen nákup více než 11 000 ventilátorů (84 %).
- Pokud jde o cílových 12,4 miliardy EUR určených na podporu provozního kapitálu pro malé a střední podniky (granty a půjčky), bylo oznámeno, že tento cíl byl proveden ze 70 %. Do konce roku 2021 bylo vykázáno poskytnutí podpory provozního kapitálu u zhruba 805 000 malých a středních podniků, což představuje 78 % z cíle, který přesahuje 1 milion.

ESF je v rámci politiky soudržnosti hlavním zdrojem podpory sociálních služeb, udržení zaměstnanosti a podpory zranitelných skupin v souladu s akčním plánem evropského pilíře sociálních práv. To se uskutečňovalo např. podporou zkrácených pracovních úvazků, příplatků ke mzdě pro zdravotnický personál, dodávání IT vybavení a ochranných pomůcek a služeb pro zranitelné skupiny.

Opatření zavedené v rámci EZFRV na poskytnutí dočasné podpory likvidity zemědělcům a venkovským podnikům, které byly krizí COVID-19 obzvláště postiženy, bylo provedeno v rámci více než 40 vnitrostátních nebo regionálních programů rozvoje venkova ve 14 členských státech při plánované celkové částce veřejných výdajů ve výši 1

⁽⁸⁾ Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2020/2221 ze dne 23. prosince 2020, kterým se mění nařízení (EU) č. 1303/2013, pokud jde o dodatečné zdroje a prováděcí opatření na pomoc při podpoře zotavení z krize v souvislosti s pandemií COVID-19 a jejími sociálními dopady a přípravě ekologického, digitálního a odolného oživení hospodářství (REACT-EU) (Úř. věst. L 437, 28.12.2020, s. 30).

⁽⁹⁾ Tyto informace jsou k dispozici v [přehledu COVID-19](#) v rámci platformy otevřených dat politiky soudržnosti.

miliardy EUR (včetně vnitrostátního spolufinancování). Do konce roku 2021 bylo vyplaceno 90 % ze 700 milionů EUR přidělených na toto opatření (při plánované celkové částce veřejných výdajů ve výši 1 miliardy EUR včetně spolufinancování na vnitrostátní úrovni), díky čemuž získalo podporu více než 560 000 zemědělských podniků a 6 500 malých a středních podniků. 92 % těchto výdajů šlo zemědělcům.

ENRF zavedl v souvislosti s pandemií mimořádnou podporu za účelem kompenzace dočasného zastavení rybolovných činností a pozastavení nebo snížení produkce a zpracování. Na zmírnění dopadu pandemie COVID-19 bylo z prostředků ENRF vyčleněno 189 milionů EUR, z nichž polovina byla přidělena na dočasné zastavení rybolovných činností. To odpovídá 3,8 % celkových finančních prostředků ENRF vyčleněných na konci roku 2021.

Příklady projektů financovaných z fondů ESI, které přispívají k reakci na COVID-19:

V Řecku byl z ESF podpořen nábor zdravotníků, včetně lékařů, zdravotních sester a dalšího personálu, který poskytuje zdravotnické služby a hraje klíčovou roli v rámci struktury, připravenosti a odolnosti zdravotnických zařízení. Projekt byl zacílen na řešení nedostatku personálu v řeckých zdravotnických službách a zaměřil se na zvýšení počtu pracovníků, kteří se podílejí na vyšetřování, včasném odhalování a léčbě potenciálních případů onemocnění COVID-19, jakož i na péči o osoby s chronickými nebo akutními onemocněními, která nesouvisejí s COVID.

Společnost [Delvert Mécanique](#) se sídlem v Nouvelle-Aquitaine ve Francii získala finanční podporu na modernizaci své výroby. Společnost, která vyrábí obrobky pro průmysl, obranu, železnice a automobilový sport, byla silně zasažena zdravotní krizí. Podpora z EFRR umožní společnosti během příštích tří let zvýšit produktivitu a obrát o 20 % a přijmout nové zaměstnance.

V Rakousku byla z prostředků iniciativy REACT-EU podpořena společnost [Kioto Solar](#) se sídlem v Korutanech. EFRR přispěl částkou 1,4 milionu EUR na nákup strojů pro novou výrobní linku fotovoltaických modulů, které lze umístit do fasád budov. Tyto inovativní, chytré a estetické moduly promění budovu ve skutečnou solární elektrárnu. Díky nové výrobní lince lze v závodě společnosti v St.Veitu automaticky vyrábět fotovoltaické moduly s dvojitým využitím (zimní zahrada, fasáda, přístřešek pro auto, střešní krytina atd.).

V nejvzdálenějším francouzském regionu Réunion investoval EFRR 8 milionů EUR na pomoc podnikům v cestovním ruchu, aby tyto podniky udržely a postupně obnovily svou činnost. Pomoc měla podobu paušální podpory provozního kapitálu v malých a středních podnicích, která pomohla snížit negativní dopady způsobené pandemií COVID-19, jež region velmi silně zasáhla. Poprvé byl takový systém zaveden prostřednictvím specializované digitální platformy, což snížilo byrokracii na minimum.

Pandemie COVID-19 přinesla významné změny na litevském finančním trhu a v ekonomice. V důsledku hospodářské krize v souvislosti s onemocněním COVID-19 mohlo pouze 15 % zemědělských podniků pokrýt své krátkodobé závazky vlastními prostředky. S podporou EZFRV byl zřízen finanční nástroj, který poskytuje zvýhodněné půjčky až do výše 200 000 EUR na provozní kapitál a/nebo investice pro malé zemědělské podniky a mladé zemědělce. Do září 2022 byly podány žádosti o úvěry v hodnotě 2,7 milionu EUR.

3. PROVÁDĚNÍ PODLE KLÍČOVÝCH TÉMAT

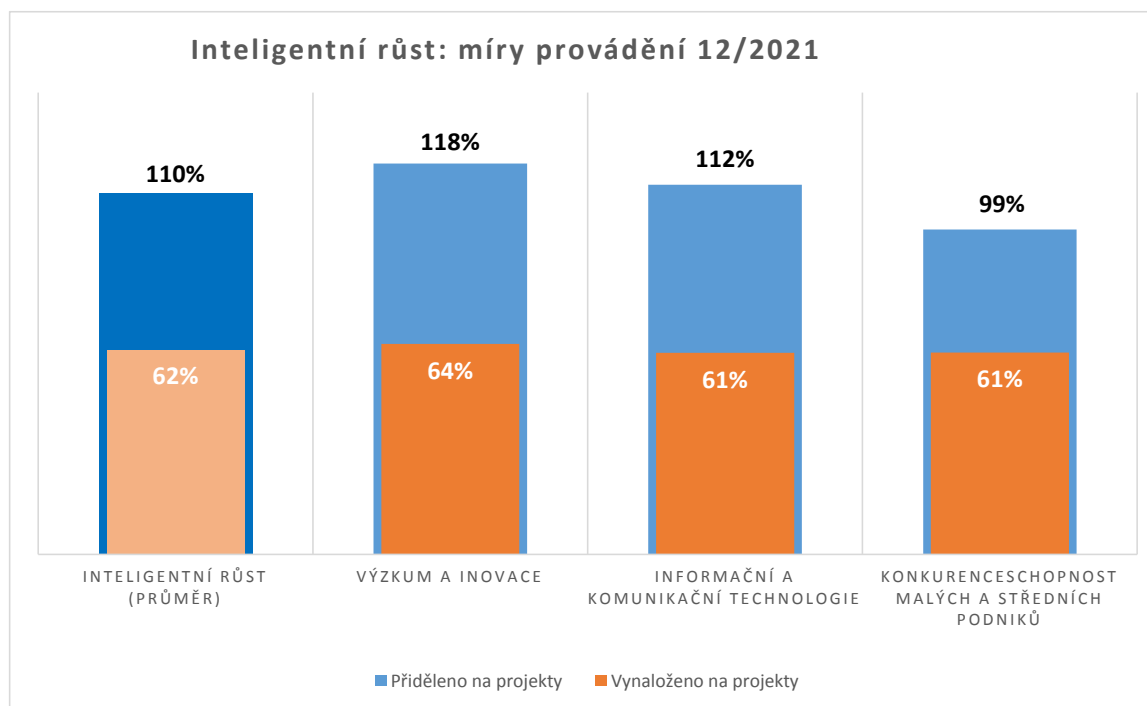
Následující oddíly poskytují přehled o výsledcích fondů ESI podle hlavních oblastí politiky, jak o nich informovaly členské státy na konci roku 2021.

3.1. Inteligentní růst

Investice do inteligentního růstu tvoří přibližně 29 % celkového financování fondy ESI. Více než 212 miliard EUR je k dispozici na tři inteligentní cíle: výzkum a inovace (70 miliard EUR), informační a komunikační technologie (18 miliard EUR) a konkurenceschopnost malých a středních podniků (124 miliard EUR)⁽¹⁰⁾.

**212 miliard
EUR na
inteligentní
růst**

Do konce roku 2021 přidělily členské státy na projekty pro tyto tři cíle (viz *přiděleno na projekty* v grafu výše) 225 miliard EUR, neboli 110 %⁽¹¹⁾ z celkových dostupných finančních prostředků, a 131 miliardy EUR, které odpovídají 62 % přidělených prostředků, jež byly vyplaceny příjemcům projektů (*vynaloženo na projekty*). Ve srovnání s předchozím rokem to představuje nárůst o 8 procentních bodů, což ukazuje na dobrou tendenci při vynakládání prostředků z fondů ESI. Graf uvedený níže poskytuje podrobnější rozčlenění míry provádění pro každý ze tří cílů, jakož i průměr za celé seskupení inteligentního růstu.

Využívání fondů ESI na podporu výzkumu a inovací je klíčem k tomu, jak pomáhat členským státům a regionům vytvářet podmínky nezbytné pro uskutečňování inovací,

⁽¹⁰⁾ Souhrnné částky za hlavní oblasti politiky jsou vyšší než specifické částky podle tematických cílů uvedené v příloze 1.1. Důvodem je opětovné přidělení investic vykázaných v rámci „vícetematických cílů“.

⁽¹¹⁾ Zvolená částka je vyšší než plánovaná částka, aby bylo zajištěno lepší čerpání prostředků v případě, že některé projekty během provádění selžou nebo v případě, že budou k dispozici další peníze.

výzkumu a vývoje. Podpora inovací prostřednictvím strategií pro inteligentní specializaci je pro řadu priorit Unie zásadní, zejména pokud jde o Zelenou dohodu pro Evropu, hospodářství ve prospěch lidí a přípravu Evropy na digitální věk.

Do konce roku 2021 byly zaznamenány výrazné úspěchy v oblasti **výzkumu a inovací**. Díky podpoře EU například více než 60 000 podniků spolupracovalo s výzkumnými institucemi (94 % cílového počtu) a přibližně 30 000 podniků uvedlo na trh nové produkty (95 % cílového počtu).

Fondy ESI zlepšováním infrastruktury IT a poskytováním nových generací technologií a dovedností lidem, podnikům i orgánům veřejné správy významně přispívají k **digitální transformaci** evropského hospodářství. Díky vybraným projektům podporovaným z EFRR využívá výhod lepšího širokopásmového přístupu více než 6,3 milionu domácností. Očekává se, že do konce roku 2023 bude využívat výhod širokopásmového přístupu téměř 12 milionů domácností. Ve venkovských oblastech bylo z EZFRV podpořeno více než 1 900 investičních činností v celkové hodnotě přesahující 1,1 miliardy EUR s cílem zlepšit dostupnost, využívání a kvalitu informačních a komunikačních technologií. Z lepší infrastruktury nebo služeb v oblasti IT mělo prospěch více než 5,1 milionu lidí ve venkovských oblastech.

Fondy ESI poskytují významnou podporu společnostem, aby mohly růst a zvýšit svou produktivitu a konkurenceschopnost, a podnikům, aby mohly zavádět inovativní řešení. Celkově je na zvýšení **konkurenceschopnosti evropských malých a středních podniků** plánována částka 124 miliard EUR (17 % celkového rozpočtu); to představuje samostatný cíl rozpočtu. Doposud bylo na projekty přiděleno 99 % plánované částky a 61 % již bylo vyčerpáno.

Například počet malých a středních podniků, které v roce 2021 využily podporu EU, se zvýšil na 2 miliony (oproti 1,4 milionu v předchozím roce), což dokazuje tlumící účinek, který měly fondy EU na ochranu podniků před úderem pandemie COVID-19 a jejími finančními důsledky.

Příklady projektů financovaných z fondů ESI, které přispívají k inteligentnímu růstu:

S pomocí EFRR vyvinul začínající podnik [MakeGrowLab](#) z Puław v polském Lubelsku materiál vyráběný z biomasy pomocí mikroorganismů. Obalové materiály Scoby® jsou vysoce účinná nanovláknina vypěstovaná z mikrobů recyklací místních nepotřebných potravin/nápojů. Může se používat jako alternativa k plastovým obalům a jako skladovací nádoba na potraviny, chemické přípravky, kosmetiku a textil. Produkt je ekologický a inovativní v celosvětovém měřítku.

Akcelerační program pro začínající podniky „[Olympo Boxes 2020](#)“, který se uskutečnil v nejvzdálenějším regionu Kanárských ostrovů ve Španělsku, podporoval podnikání a nabízel služby podnikatelům v oblasti technologií. Díky pomoci finančními prostředky z EFRR poskytl tento projekt poradenské služby 73 podnikatelům a umožnil 32 začínajícím podnikům zlepšit jejich obchodní model prostřednictvím realizace inovativních nápadů.

V regionu Uusimaa ve Finsku spolufinancoval EFRR projekt „[Digi-Flash](#)“, jehož cílem je urychlit využívání digitálních technologií průmyslu 4.0 v malých a středních podnicích. Projektu se zúčastnilo 53 společností, které zahájily výzkumné a vývojové činnosti. V 15 z těchto společností vznikly nové podniky založené na řešeních v oblasti

obnovitelných zdrojů energie nebo na podpoře nízkouhlíkových řešení. Dalších 17 společností vyvinulo nové nebo výrazně vylepšené výrobky.

Jedinečný a inovativní [pivovar Mad Scientist Brewery](#) se sídlem v maďarské Budapešti získal podporu z EFRR na zmírnění hospodářského dopadu v souvislosti s onemocněním COVID-19 a na zlepšení svých technologií. Nové technologie umožňují společnosti Mad Scientist držet krok s rychlými inovacemi v odvětví pivovarnictví piv typu IPA a zvyšovat jeho konkurenceschopnost na mezinárodních trzích.

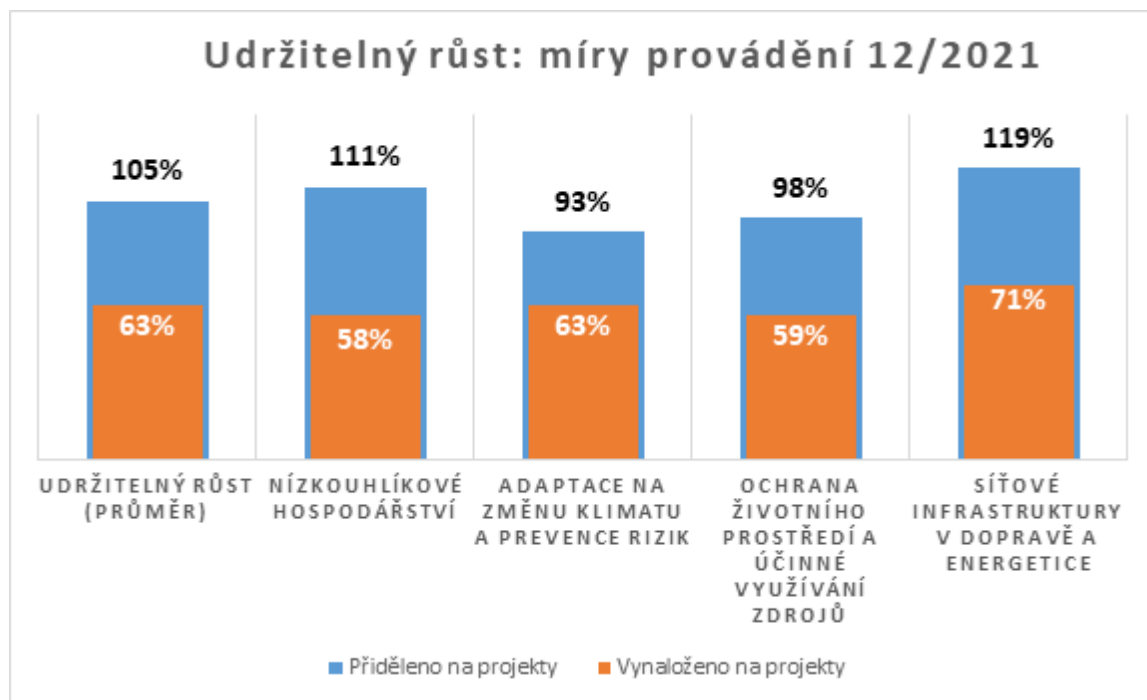
Podpora z EFRR poskytnutá společnosti KUNKEL + Partner se sídlem v německém Severním Porýní-Vestfálsku jí umožnila další vývoj [dobíjecích zinkovozdušných baterií](#). Tato technologie nabízí vysokou energetickou hustotu, snadno se recykluje a především je velmi levná. Optimalizovaný článek se v současné době vyrábí v malé průmyslové sérii a připravuje se demonstrační zařízení se 72 články o celkové kapacitě 7,2 kWh. Ten bude uveden do provozu u komunálních podniků veřejných služeb města Steinfurt v Severním Porýní-Vestfálsku, aby se v něm dočasně ukládala přebývající energie z fotovoltaického systému se špičkovým výkonem 100 kW.

3.2. Udržitelný růst

**279 miliard
EUR na
udržitelný
růst**

Prostřednictvím podpory investic do klimaticky neutrálního, čistého a oběhového hospodářství, jakož i do životního prostředí a do adaptace na změnu klimatu, přispívají fondy ESI významně k cílům Zelené dohody pro Evropu. Díky dodatečným zdrojům poskytnutým prostřednictvím iniciativy REACT-EU se celková přidělená částka zvýšila na 279 miliard EUR (oproti 251 miliardám EUR na konci roku 2020). To představuje přibližně 38 % celkových rozpočtových přidělovaných prostředků. Do konce roku 2021 bylo na projekty přiděleno 292 miliard EUR (105 % vyčleněných finančních prostředků) a vynaloženo bylo 174 miliard EUR (63 % celkové plánované částky). Graf uvedený níže poskytuje podrobnější rozčlenění míry provádění pro každý ze čtyř cílů, jakož i průměr za celé seskupení udržitelného růstu.

Pokud jde o finanční pokrok, jsou patrné výrazné rozdíly mezi různými tématy. Investice do **síťových infrastruktur v dopravě a energetice** se v posledním roce výrazně zrychlily. Doposud bylo vyčerpáno 71 % celkové plánované částky.

Jedním z nejrychleji postupujících tematických cílů je **adaptace na změnu klimatu a prevence rizik**, přičemž z hlediska částek, které příjemci již vynaložili, zaujímá druhé místo (63 %). **Ochrana životního prostředí a účinné využívání zdrojů** je na dalším místě, pokud jde o výdaje, s využitými 59 % celkového rozpočtu, což je mírně pod průměrem cíle udržitelného růstu.

Krise COVID-19 dočasně zpomalila provádění projektů přispívajících k dosažení cílů v oblasti nízkouhlíkového hospodářství a klimatu; nevynaložené prostředky byly přesměrovány na řešení mimořádných opatření ve zdravotnictví a v podnikatelském sektoru. To se však podařilo zvrátit, když bylo v červnu 2021 ke stávajícím programům politiky soudržnosti přidáno 50,6 miliardy EUR z fondů iniciativy REACT-EU, aby se podpořilo překlenutí mezery mezi mimořádnými opatřeními a dlouhodobou obnovou tím, že se členským státům poskytnou nové zdroje na obnovení dříve zastavených ekologických a digitálních projektů. Očekává se, že v letech 2022–2023 dojde k výraznému zrychlení realizace, protože mnoho z těchto dlouhodobých projektů dosáhne splatnosti.

Fondy ESI jsou hlavní veřejnou finanční podporou EU pro čistou energii. Byla z nich financována energetická účinnost prostřednictvím renovace budov, rozvoje obnovitelných zdrojů energie a energetických sítí. Díky tomu zavedlo několik členských států rozsáhlé programy renovací obytných budov. Pozitivní dopad zaznamenalo nyní tisíce domácností v podobě snížených účtů za energii a většího pohodlí. Malé a střední podniky byly rovněž podpořeny, aby zlepšily svou energetickou účinnost, snížily své náklady na energii a zvýšily svou konkurenceschopnost.

Významná podpora byla poskytnuta také na podporu investic do obnovitelných zdrojů energie, například do mořské energie, ale také na zavádění solární nebo větrné energie, například v energetických komunitách a malých zařízeních. To přispělo k energetické bezpečnosti a vytvořilo v EU nová pracovní místa a podniky v odvětví obnovitelné energie. Z fondů ESI bylo investováno do klíčové infrastruktury v oblasti elektřiny a plynu, která nyní hraje klíčovou roli při zajišťování fungování vnitřního trhu s energií.

Sledování podpory opatření v oblasti klimatu

Komise se zavázala podporovat opatření v oblasti klimatu tím, že na tuto prioritu vyčlení nejméně 20 % rozpočtu EU na období 2014–2020. Fondy ESI **zaměřují celkem 26 % svého rozpočtu na cíle opatření v oblasti klimatu**. Tato opatření zahrnují investice v oblastech nízkouhlíkového hospodářství, oběhového hospodářství, prevence rizik, ochrany životního prostředí, čisté městské mobility a činností na poli výzkumu a inovací.

Na konci roku 2021 se příspěvky z fondů ESI na opatření v oblasti klimatu pohybovaly od 58 % celkového rozpočtu EZFRV po 27 % celkového přidělu z Fondu soudržnosti, 17 % celkového přidělu z ENRF a 18 % celkového přidělu z EFRR. Více podrobností o částkách přidělených z fondů a vynaložených na oblast klimatu je uvedeno v příloze 3.

Celkový přiděl z EFRR na opatření v oblasti klimatu byl v roce 2021 v rámci iniciativy REACT-EU posílen o dodatečně přidělené prostředky ve výši 6,7 miliardy EUR (17 % celkového přidělu z EFRR), čímž celková částka přidělovaná z EFRR dosáhla výše 39,3 miliardy EUR.

Sledování opatření v oblasti klimatu v rámci politiky soudržnosti lze prohledávat pomocí [nástroje pro sledování klimatu](#) v rámci otevřených dat politiky soudržnosti.

Do konce roku 2021 byly zaznamenány tyto konkrétní výsledky:

- kapacita výroby energie z obnovitelných zdrojů se zvýší o 8 800 MW, z čehož již 3 600 MW bylo instalováno, což představuje 33% nárůst oproti předchozímu roku,
- zlepši se energetická náročnost 754 000 domácností, ke konci roku 2021 již využívalo lepších podmínek na 460 000 domácností (téměř o 91 000 více než ke konci roku 2020),
- spotřeba energie veřejných budov se každoročně sníží o 7,8 terawatthodin, z toho 2,6 terawatthodin se ročně uspoří již nyní,
- protipovodňová opatření sníží ohrožení téměř 34 milionů lidí; z toho 21,7 milionu lidí je již nyní povodňovým rizikům vystaveno v menší míře díky podporovaným investicím,
- díky lepšímu obhospodařování zemědělské a lesní půdy bylo dosaženo významného pokroku v ukládání a pohlcování uhlíku, jakož i ve snižování emisí skleníkových plynů a amoniaku v zemědělství. Na konci roku 2021 již EU v těchto oblastech překročila své cíle stanovené pro rok 2025,
- 1,7 miliardy EUR, neboli téměř 35 % celkové podpory ENRF vyčleněné na odvětví rybolovu a akvakultury, bylo věnováno zachování a ochraně životního prostředí, například prostřednictvím ochrany oblastí sítě Natura 2000, a podpoře účinného využívání zdrojů a snižování množství odpadu.

Pokud jde o toto aktuální téma, níže je uvedeno několik příkladů financování.

Příklady projektů financovaných z fondů ESI, které přispívají k udržitelnému růstu:

Fond soudržnosti přidělil 114 milionů EUR na nákup 23 elektrických vlaků pro metropolitní oblast lotyšské Rigy. Očekává se, že zavedením [nových elektrických](#)

[osobních vlaků](#) se zvýší počet cestujících o 2,7 milionu ročně, což povede k odklonu od méně udržitelných způsobů dopravy, zkrácení doby dojíždění, zvýšení bezpečnosti a dostupnosti.

Projektem „[Peute Energy Center](#)“ v německém Hamburku bylo podpořeno využití průmyslového odpadního tepla k zásobování tří městských čtvrtí teplem. Zásobováním budov průmyslovým odpadním teplem se díky podpoře EFRR zabránil emisím CO₂ o objemu přibližně 8 500 tun ročně.

Díky podpoře z Fondu soudržnosti bylo obnoveno nemocniční centrum Vila Real v severním Portugalsku. Obnova energetického systému přispěla k racionalizaci spotřeby energie, pokud jde o klimatizaci, vnitřní a venkovní osvětlení, ohřev vody a instalaci systémů obnovitelných zdrojů energie, jako je solární tepelná a fotovoltaická energie a biomasa. To vedlo k výraznému zlepšení komfortu pacientů i personálu. Projekt vedl k výraznému snížení roční spotřeby elektřiny a emisí CO₂.

ENRF finančně podpořil projekt [Alga4Food](#) v Portugalsku, jehož cílem je prozkoumat výhody jedlých makrořas (mořských řas) z portugalského pobřeží a propagovat používání udržitelně produkovaných makrořas v rodinných kuchyních Portugalců. Tým Alga4Food spojuje svět vědy a gastronomie, analyzuje různé druhy mořských řas, aby porozuměl jejich chuti a výživové hodnotě, a hledá inovativní způsoby jejich využití v portugalské kuchyni.

Optimalizace využívání energie z moří k pokrytí spotřeby elektřiny místních obyvatel a docílení přechodu na čistou energii a nízkouhlíkové hospodářství je ambiciózní výzvou [projektu MegaWattBlue](#). Projekt podporovaný z EFRR umožnil vyvinout a otestovat generátor slapových proudů druhé generace v přírodním prostředí ve francouzské Bretani. Prototyp umožňuje vyrábět 2,5krát více energie než běžný generátor slapových proudů.

Projekt [Andělské zahrady](#) (Anielskie Ogrody), spolufinancovaný z EZFRV v Polsku, pomohl od základů vytvořit malé ekologické rodinné farmy a podpořit je v produkci organické zeleniny, ovoce, bylinek a květin. Zahrhoval vzdělávání prostřednictvím praktických seminářů i online poradenství, a dostal se tak na celostátní úroveň. Inspiroval také místní a vnitrostátní komunity ke spolupráci na malých produktivních zahradách pro školáky a seniory.

Z EFRR byla spolufinancovaná výstavba 55 km dlouhého plynovodu v regionu Śląskie na jihu Polska. [Plynovod Tworóg-Tworzeń](#) je součástí západní větve severojižního plynového koridoru. Spojuje terminál zkapalněného zemního plynu (LNG) ve Svinoústi s Baltským potrubím – přes Polsko, Česko, Slovensko a Maďarsko – a dále s terminálem LNG v Chorvatsku.

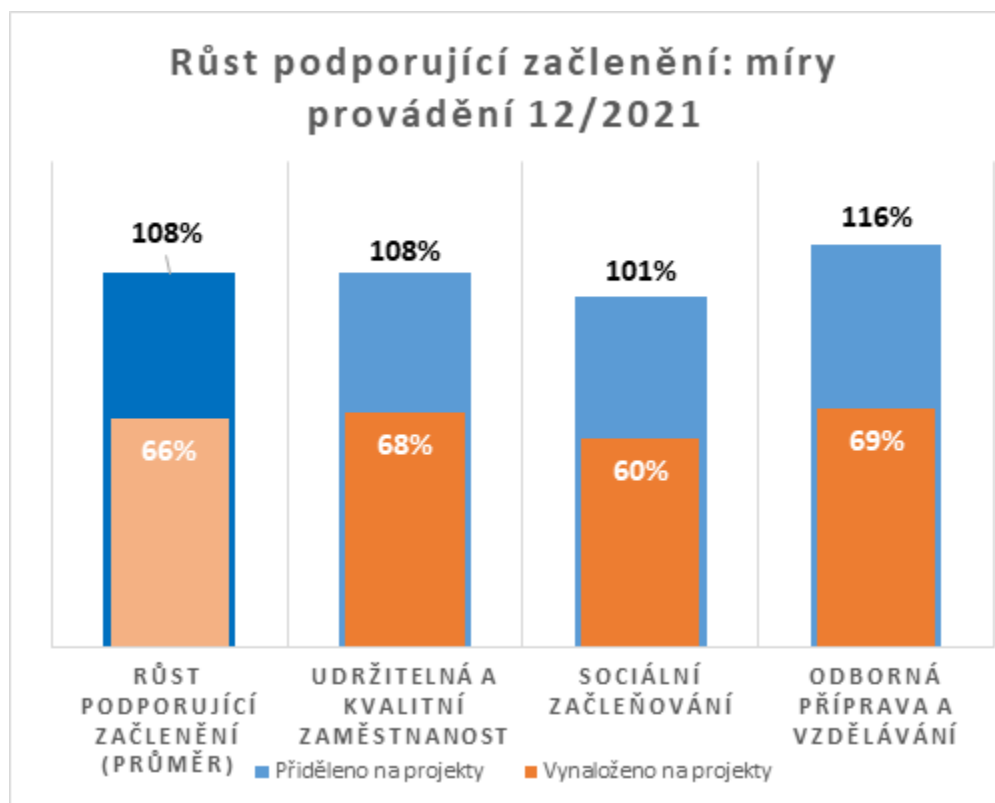
Z EFRR byla podpořena výstavba [řecko-bulharského plynového propojení](#) v Bulharsku. Propojovací vedení zahájilo komerční provoz dne 1. října 2022, má celkovou délku 182 km, technickou kapacitu 3 miliardy metrů krychlových ročně a disponuje možností zvýšení přenosové kapacity. V současné geopolitické situaci je tento strategický infrastrukturní projekt symbolem významu strategické autonomie EU v oblasti dodávek energie a diverzifikace zdrojů a tras.

3.3. Růst podporující začlenění

Investice do růstu podporujícího začlenění tvoří přibližně 24 % celkového financování. K dispozici je 173 miliard EUR na pokrytí těchto cílů: **udržitelná kvalitní zaměstnanost** (57 miliard EUR), **sociální začleňování** (71 miliard EUR) a **odborná příprava a vzdělávání** (45 miliard EUR).

173 miliard
EUR na růst
podporující
začlenění

Krize COVID-19 měla v celé společnosti dominový efekt a postihla lidi různými způsoby. Sociální agenda EU spolu s evropským pilířem sociálních práv jsou více než kdy jindy klíčem ke zmírnění hospodářského a sociálního dopadu koronavirové pandemie, posílení inkluзивity, udržitelnosti a odolnosti evropských ekonomik a společností a zlepšení jejich připravenosti na výzvy a příležitosti ekologické a digitální transformace. V současném kritickém scénáři se fondy ESI podílejí na podpoře strukturálních reforem, včetně modernizace veřejných služeb, podpory zaměstnanosti mladých lidí a snížení chudoby a nerovností.

ESF nadále poskytuje podporu všem Evropanům, kteří se nyní potýkají s obtížemi, s cílem vytvořit více sociálně orientovanou Evropu. Podporuje proto sociální služby, udržení zaměstnanosti, dále podporuje zranitelné skupiny a další osoby, a to např. prostřednictvím podpory práce na zkrácený úvazek, mzdových příplatků pro pracovníky zdravotní péče, vybavení IT, ochranných prostředků a služeb pro zranitelné skupiny. Podporou uprchlíků také přispívá k řešení následků války na Ukrajině.

Projekty zaměřené na **zlepšení pracovních příležitostí** dosáhly do konce roku 2021 těchto úspěchů:

- 55,2 milionu účastníků podporovaných z ESF a v rámci Iniciativy na podporu zaměstnanosti mladých lidí (YEI), včetně 19,9 milionu nezaměstnaných a 20,9 milionu neaktivních účastníků,
- díky podpoře ESF a iniciativy YEI našlo práci 6,4 milionu lidí,
- 47 % z těchto účastníků tvoří osoby s nízkou kvalifikací, 14,5 % byli migranti, původem cizinci nebo příslušníci menšin,
- účast žen a mužů v podporovaných činnostech je na úrovni EU rozdělena téměř rovnoměrně (52,9 % představují ženy).

Iniciativa **YEI** nadále poskytovala významnou finanční podporu mladým lidem ve způsobilých členských státech. Iniciativa vykazuje dobrý pokrok, kdy do konce roku 2021 bylo přiděleno 11,9 miliardy EUR na 247 000 projektů. Vykázané výdaje svědčí o náležitém praktickém provádění; do konce roku 2021 bylo do podporovaných opatření zapojeno zhruba 3,7 milionu mladých lidí. Z toho:

- pomoc ze strany YEI byla realizována u přibližně 2,5 milionu účastníků; 1,1 milionu účastníků bylo nabídnuto pracovní místo, další vzdělávání, učňovská příprava nebo odborná příprava a
- díky aktivitám ze strany YEI se přibližně 1,8 milionu účastníků zúčastnilo vzdělávání nebo školení, získalo kvalifikaci nebo zaměstnání, včetně samostatné výdělečné činnosti.

V oblasti **sociálního začleňování**, na kterou ESF přispívá nejvíce, představují dosud vybrané projekty téměř 62 miliard EUR. Do konce roku 2021 obdrželo pomoc ke zlepšení pracovních příležitostí a rozvinutí správných dovedností pro trh práce 3,6 milionu osob se zdravotním postižením, 8 milionu migrantů, osob zahraničního původu nebo příslušníků menšin a 10,3 milionu dalších znevýhodněných osob. Díky podpoře EU v rámci EFRR se kapacita infrastruktury pro péči o děti a pro vzdělávání rozrostla o 19,7 milionu osob a 53 milionů lidí po celé EU nyní využívají lepší zdravotnické služby.

EZFRV podpořil přes 175 000 aktivit posilujících sociální začleňování ve venkovských oblastech. Poskytl také podporu místním venkovským komunitám, které prováděly vlastní strategie místního rozvoje. Více než 3 650 místních akčních skupin, které provádějí strategie místního rozvoje, pokrývají 64 % venkovského obyvatelstva v EU a v jednotlivých oblastech sdružují subjekty veřejného a soukromého sektoru a občanské společnosti.

Pokud jde o vzdělávání a školení, bylo na vybrané projekty vyhrazeno 52 miliard EUR. Do konce roku 2021 se díky podpoře z ESF a YEI dostalo pomoci 25,9 milionu osob s nízkou kvalifikací, 8,8 milionu získalo kvalifikaci a 2,6 milionu se účastnilo vzdělávání a odborné přípravy.

Příklady projektů financovaných z fondů ESI, které přispívají k růstu podporujícímu začlenění:

Inovativní litevský začínající podnik vyvinul aplikaci [Mindletic](#) pro posílení fyzického a emocionálního zdraví. Aplikace pomáhá uživatelům zjišťovat jejich emoční stav s ohledem na úroveň energie a nálady. Na základě anonymizovaných dat se tým Mindletic snaží určit emoční rovnováhu uživatele. Mindletic byl vytvořen ve spolupráci s certifikovanými psychology a profesionálními organizacemi zabývajícími se duševním zdravím.

Ve francouzské oblasti Haute-Normandie realizovala čtyři školicí centra v oblasti stavebnictví a veřejných prací společný projekt nazvaný „CFA numérique“ neboli „digitální učňovská příprava“, jehož cílem je dematerializovat vzdělávací zdroje. To vedlo k zavedení několika platforem pro spolupráci za účelem šíření digitálního vzdělávacího obsahu, sdílení znalostí, vytváření datových modelů a vybavení pro rozšířenou realitu. Tyto zdroje umožnily lépe se sladit s vývojem v oblasti vzdělávání učňů v duálních systémech odborné přípravy. Na projekt bylo z EFRR poskytnuto 631 milionů EUR.

Z EFRR bylo spolufinancováno vytvoření 10 samostatných bytových jednotek ve městě Zamość v Polsku, nedaleko polsko-ukrajinské hranice. V rámci tohoto projektu podporovaného akcí CARE byla budova upravena tak, aby mohla sloužit k bydlení lidem prchajícím z Ukrajiny (zejména ženám s dětmi) po útoku Ruské federace na Ukrajinu. Budova je vybavena tak, aby plnila i sociální funkce, například hernou pro děti, centrem pro integraci s multimediální zasedací místností, prádelnou a sušárnou a kabinety pro odborníky, kteří účastníkům projektu poskytují podporu (psychologové, pedagogové, právníci atd.).

V Rakousku mohou nyní společnosti získat bezplatné poradenství, které jim pomůže překonat rozdíly mezi muži a ženami, a to díky projektu „100 procent“, který podporuje ESF. Projekt podporuje společnosti při vytváření transparentních systémů odměňování a při uznávání a zlepšování příležitostí pro ženy v práci. Kromě zvyšování povědomí o rozdílech v odměňování žen a mužů ukazuje projekt „100 procent“ společnostem, jak lepší využití rozmanitosti jejich pracovních sil může přispět k inovacím a odolnosti. Model konzultací se pružně přizpůsobuje potřebám každé společnosti a jeho součástí je profesionální analýza údajů, vypracovávání akčních plánů a podpora při provádění. Zaměstnanci mohou využít poradenství v oblasti řízení, kariérního poradenství a další podpory.

Více než 9 000 ukrajinských uprchlíků může využívat služeb projektu „Solidarita“ v Bulharsku. Cílem projektu „Solidarita“, který je podporován ESF a iniciativou REACT-EU, je pomoci Ukrajincům usadit se v Bulharsku tím, že jim usnadní hledání práce prostřednictvím národní agentury práce. V rámci projektu je poskytována také psychologická podpora, individuální kariérní poradenství a pomoc s nájemným.

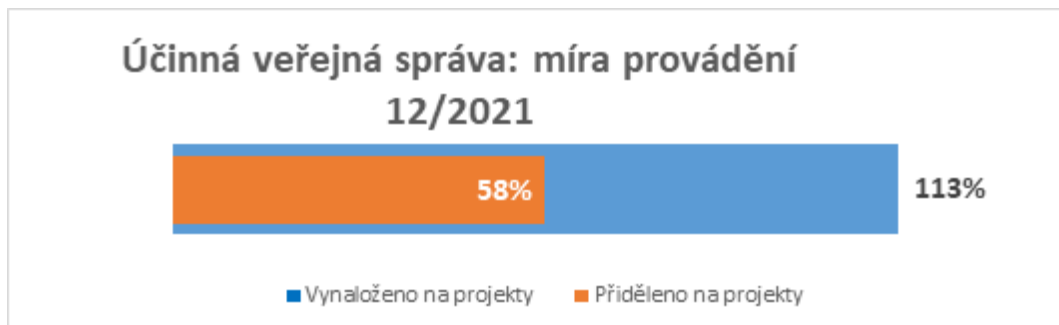
3.4. Posílení institucionální kapacity a účinná veřejná správa

**6,4 miliardy
EUR na účinnou
veřejnou správu**

Na projekty zaměřené na institucionální kapacitu a reformy bylo vyčleněno 6,4 miliardy EUR. Do konce roku 2021 bylo na tyto projekty přiděleno odhadem 7,2 miliardy EUR, což představuje 113 % plánované částky. Výdaje dosáhly v praxi 3,7 miliardy EUR (58 % celkové plánované částky). Toto úsilí bylo doplněno podporou poskytnutou kromě fondů ESI

i prostřednictvím Programu na podporu strukturálních reforem, který je nyní změněn na Nástroj pro technickou podporu¹².

Provádění projektů ESF zaměřených na budování kapacit u zúčastněných subjektů zajišťujících vzdělávání, celoživotní učení, odbornou přípravu a politiku zaměstnanosti a sociální politiku, se podstatně zvýšilo, a to z 60 % do konce roku 2020 na 86 % do konce roku 2021.

V rámci tohoto cíle bylo dosaženo následujícího:

- prostřednictvím ESF byla poskytnuta podpora 840 000 účastníků,
- prostřednictvím ESF byla poskytnuta podpora 3 000 projektů zaměřeným na celostátní, regionální nebo místní orgány veřejné správy nebo veřejné služby.

Příklady projektů financovaných z fondů ESI, které přispívají k posílení institucionální kapacity:

[Projekt e-geodesia](#), financovaný z EFRR částkou 32 milionů EUR se týká 38,75 % území Lublinského vojvodství v Polsku. S cílem poskytovat on-line služby související se sdílením údajů o registrech, souborech a katastrálních mapách byly shromážděny údaje a dokumenty a digitalizovány kartografické zdroje.

Díky podpoře ESF byli zaměstnanci veřejného sektoru na Maltě motivováni ke studiu geoinformačních technologií a sběru a zpracování zeměpisných údajů. Tento typ technologie je pro veřejné služby stále důležitějším nástrojem, neboť může lépe informovat o politice a rozhodování. To přispěje ke zvýšení kapacity a odborných znalostí zaměstnanců maltských veřejných služeb.

3.5. Územní a městský rozvoj

**32 miliard
EUR na
územní a
městský**

(¹²) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/240 ze dne 10. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro technickou podporu (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 1). K dispozici je rovněž na adrese: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32021R0240>

Na období 2014–2020 bylo na integrovaný územní rozvoj a udržitelný městský rozvoj v rámci klíčových cílů uvedených ve výše uvedených oddílech plánováno přibližně 32 miliard EUR. Zpoždění při dokončování strategií a zavádění postupů pro decentralizované provádění se odrazilo v pomalému začátku. V rámci politiky soudržnosti bylo do konce roku 2021 na projekty přiděleno 31,5 miliardy EUR, což představuje 99 % plánované přidělené částky. U projektů se zrychlilo vynakládání prostředků, které do konce roku 2021 dosáhly 52 % plánovaných přidělených finančních prostředků (17 miliard EUR), což oproti 39 % na konci roku 2020 znamená nárůst, nicméně tato hodnota stále výrazně zaostává za průměrnou mírou vynakládání ve výši 62 %.

rozvoj

Projekty vybrané v rámci integrovaných strategií rozvoje přinesou:

- 46 milionů metrů čtverečních zrekonstruovaných nebo nově vybudovaných městských otevřených prostranství přístupných veřejnosti,
- 3,3 milionu metrů čtverečních zrekonstruovaných nebo nově postavených veřejných budov a více než 26 000 zrekonstruovaných bytových jednotek.

Souběžně s finančním plněním zaostává realizace, která se pohybuje mezi 43–52 % cílových hodnot.

Příklady projektů financovaných z fondů ESI, které přispívají k územnímu a městskému rozvoji:

Ve španělském Cádizu v Andalusii spolufinancoval EFRR obnovu 100 sociálních obytných jednotek. Cílem tohoto projektu je zvýšit energetickou účinnost a snížit emise CO₂ v budovách, infrastruktuře a veřejných službách a snížit konečnou spotřebu energie v bytovém sektoru o 15 %.

Projekt „[Discovery Passage](#)“ spolufinancovaný z EFRR je součástí komplexního projektu obnovy města Tarnów v Malopolském kraji na jihu Polska. Nové vědecko-technické centrum poskytuje různými způsoby informace o nejvýznamnějších objevech, vynálezech a jejich autorech spojených s Tarnowem. Cílem centra je rozvoj a propagace města v oblasti vzdělávání, vědy, technologií a podnikání a navázání spolupráce mezi těmito sektory.

3.6. Územní spolupráce

**13 miliard
EUR na
územní
spolupráci**

EFRR poskytuje podporu programům územní spolupráce, které investují do přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráce. Na tyto programy připadá téměř 13 miliard EUR z plánované přidělené částky, zatímco do konce roku 2021 bylo na projekty přiděleno již 13,4 miliardy EUR. V rámci těchto projektů vznikly výdaje ve výši 8 miliard EUR (64 % plánované částky). Finanční plnění programů spolupráce bylo na konci roku 2021 v souladu s prováděním celostátních/regionálních programů.

Některé z výsledků programů územní spolupráce jsou obsaženy v ukazatelích shrnutých v rámci hlavních investičních témat, zatímco některé zvláštní ukazatele odrážejí aspekt spolupráce podporovaných projektů:

- přes 33 000 podniků se zúčastnilo přeshraničních, nadnárodních nebo meziregionálních výzkumných projektů,
- přibližně 100 000 lidí se zúčastnilo společných místních iniciativ na podporu zaměstnanosti a společných vzdělávacích kurzů,
- 165 000 lidí využilo iniciativ přeshraniční mobility.

Příklady projektů financovaných z fondů ESI, které přispívají k podpoře územní spolupráce:

Vzhledem k tomu, že dopady změny klimatu nejsou otázkou hranic, navrhly projekty Interreg řadu opatření na zmírnění dopadů změny klimatu a zvýšení odolnosti vůči ní. Z programu rakousko-maďarské spolupráce byly financovány projekty odolnosti proti povodním ve výši 13 milionů eur. Nejvýznamnějším z nich je projekt [SEDDON II](#), který podporuje nakládání s říčními sedimenty s cílem zlepšit ekologický stav a zabránit rizikům povodní na Dunaji.

[Program česko-polské spolupráce](#) rovněž podpořil opatření na zmírnění následků povodní a připravenost na ně. Zásahy zvyšují přeshraniční připravenost k přijetí opatření v krizových situacích, zejména v případě povodní.

4. HODNOTICÍ ČINNOST ČLENSKÝCH STÁTŮ

V uplynulém roce věnovaly členské státy více prostředků na posouzení dopadu opatření podporovaných z fondů ESI a jejich provádění.

Zjištění vyplývající z hodnocení provedených v členských státech jsou obvykle velmi specifická pro místní kontext podporovaných opatření. Poskytují však cenné poznatky, které mohou pomoci při úpravě opatření a projektů v závěrečné části programového období 2014–2020 a především při navrhování nových akcí v programech na období 2021–2027.

Provedená hodnocení obecně vyzdvihla kladné výsledky v podporovaných oblastech a ukázala, že opatření a projekty byly při podpoře osob i malých a středních podniků účinné a pro veřejné i soukromé subjekty byly přínosem. Doposud se jen málo hodnocení zabývalo tím, jak pandemie COVID-19 ovlivnila některá odvětví a programové volby. Očekává se, že počet hodnocení, která se budou zabývat těmito prvky, jakož i dalšími opatřeními zavedenými v reakci na poslední uprchlickou a energetickou krizi, v budoucnu poroste.

Podrobnější informace o zjištěních učiněných v rámci hodnocení provedených členskými státy a Komisí a týkajících se programů podporovaných z fondů ESI jsou uvedeny v pracovním dokumentu útvarů Komise, který je přiložen k této zprávě.

5. ZÁVĚRY

Stabilní rámec v dynamickém prostředí

V posledních letech se objevilo současně několik krizí: od zdravotní krize přes energetickou krizi způsobenou ruskou invazí na Ukrajinu až po dlouhodobou krizi související se změnou klimatu. Vedle Nástroje pro oživení a odolnost ukazuje sled iniciativ politiky soudržnosti (např. investiční

iniciativa pro reakci na koronavirus v roce 2020, iniciativa REACT-EU v roce 2021, akce CARE a FAST-CARE v roce 2022), jak se fondy ESI přizpůsobily a nadále přizpůsobují, aby mohly reagovat na mimořádné události. Díky těmto iniciativám mohly fondy ESI plnit své strategické poslání a zároveň se s těmito bezprecedentními krizemi vypořádat.

Členské státy EU i Evropská komise rychle přizpůsobily výdajové programy novým skutečnostem, což dokazuje schopnost fondů přizpůsobit se a reagovat na nepředvídané události a okolnosti. Současně fondy ESI nadále poskytovaly strukturální a předvídatelnou podporu, která pomáhala občanům v přístupu ke kvalitním a spolehlivým veřejným službám, regionům a podnikům pomáhala v tom, aby výzvy v souvislosti s ekologickou a digitální transformací využily jako prostředky k získání nových zdrojů konkurenceschopnosti, a pracovníkům pomáhala v nabývání dovedností, jimiž zvýší svou produktivitu a získají přístup k lepším pracovním místům. Celkově od začátku pandemie COVID-19 v roce 2020 poskytla politika soudržnosti členským státům na zvýšení odolnosti a posílení sociální a regionální konvergence více než 160 miliard EUR.

EU neustále zdůrazňuje pozitivní dopad opatření v oblasti energetické účinnosti, rozvoje obnovitelných zdrojů energie a integrace trhu na naši energetickou bezpečnost. Fondy ESI jsou hlavním nástrojem EU pro poskytování veřejné finanční podpory čisté energii, zejména pokud jde o energetickou účinnost, tedy včetně renovace budov, rozvoje obnovitelných zdrojů energie a energetických sítí. V tomto ohledu pomohla politika soudržnosti členským státům a regionům řešit energetickou chudobu, snížit účty domácností za energii a zároveň snížit emise skleníkových plynů a vytvořit udržitelná pracovní místa ve stavebnictví. Ruská invaze na Ukrajinu jen potvrdila zásadní význam energetické bezpečnosti a potřebu přechodu na klimaticky neutrální hospodářství.

Provádění programů probíhá dobře; v letech 2020 a 2021 dochází k výraznému zrychlení výdajů, což svědčí o stabilním pozitivním vývoji. Nejnovější údaje o finančním plnění z 30. září 2022 ukazují, že s blížícím se koncem programového cyklu se tempo čerpání zrychluje. Je důležité rychle a správně využít zbývající finanční prostředky, a to jak k zajištění růstu a vytváření pracovních míst, tak k řešení přímých i nepřímých dopadů onemocnění COVID-19, jakož i k řešení ukrajinské krize a jejího dopadu na ceny energií.

V období 2021–2027 bude 370 miliard EUR, které jsou v rámci politiky soudržnosti k dispozici, nadále zaměřeno na klíčové investice do zaměstnanosti a růstu se zaměřením na Evropu podporující začlenění a ekologičtější nízkouhlíkové hospodářství.

Fondy ESI budou i nadále účinným nástrojem pomoci občanům a malým a středním podnikům. Politika soudržnosti prokázala silnou schopnost reagovat na různé krize, které EU v posledních letech postihly, přičemž zůstává i nadále oddaná svému dlouhodobému cíli, který spočívá ve snižování rozdílů mezi regiony EU, podpoře sociální a územní konvergence a urychlení souběžné ekologické a digitální transformace.